

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Old English Sheepdog

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.07.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	4
Klubbens historie	4
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	4
Overordnet mål for rasen.....	4
RASENS POPULASJON	5
Populasjonsstørrelse.....	5
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	5
Bruk av avlsdyr.....	5
Innavlsgrad	6
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	6
Kortsiktige og langsiktige mål	7
Prioritering og strategi for å nå målene	7
HELSE	7
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	7
Bitt	7
Øyne	7
Døvhet	8
Hofter	8
Albuer	8
Hudproblemer.....	9
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	9
Andre sykdommer.....	9
Konklusjon sunnhet.....	9
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	9
Prioritering og strategi for å nå målene	9
Mentalitet og bruksegenskaper (gjeter-/bruksprøver og mentaltester)	10
Atferd	10
Atferdsproblemer (beskrivelse av kort- og langsiktige mål)	10
Prioritering og strategi for å nå målene	10
EKSTERIØR	10
Viktige proporsjoner	10
Adferd/temperament.....	10
Rasebeskrivelse.....	10
Eksteriørbedømmelse.....	12

RAS for Old English Sheepdog

Overdrevne eksteriøre trekk	14
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	14
Prioritering og strategi for å nå målene	14
OPPSUMMERING OG PLAN FOR VIDERE ARBEID I KLUBBEN	14

INNLEDNING

Arbeidet med rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Norsk Old English Sheepdog Klubb (NOESK) startet opp i januar 2013. Denne avlsstrategien gjelder for samtlige oppdrettere av rasen, også hannhundeiere (som stiller sin hannhund til disposisjon for parring) i Norge.

Styrerepresentant June Solemsmo fikk i oppgave å lede arbeidet sammen med Leif Ragnar Hjorth (oppdretter og eksteriørdommer for rasen), klubbens leder Ingunn E. Aase (oppdretter) og Anne Iris Jenssveen (oppdretter). Førsteutkast var NKK i hende 1. januar 2014. Andre utkastet kom i oktober 2014.

Klubbens historie

Norsk Old English Sheepdog Klubb ble stiftet **31. mars 1971**. I 2011 feiret klubben dermed sitt 40-års jubileum. NOESK hadde sin storhetstid på midten av 1980-tallet og frem til midten av 1990-tallet. Da utviklet klubben flere undergrupper spredt utover landet. I mange år var klubbens kjerne på Østlands-området av praktiske årsaker. Men med dagens teknologi har man fått inn Skype-møter, og dermed større anledning til å ha medlemmer fra ulike kanter av landet med i styret. De siste årene har klubben slitt med rekruttering av medlemmer, og er blitt en ganske sårbar klubb. Mye av skylden kan være «tidsklemmen» i samfunnet som kanskje passer dårlig med pelsstell, samt at det fødes få valper i Norge i dag.

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Historisk sett er ikke OES så veldig gammel, fra ca. 1600-tallet, og opprinnelsen kan diskuteres. Sannsynlig dreier det seg om en rase hvor russiske gjeterhunder f.eks. sydrussisk owtcharka kom inn til England og ble parret med allerede eksisterende gjeterhunder der (bearded collie ?), og hvor rasen etter hvert utviklet seg. *Bobtail* ble navnet, da OES egentlig var en fattigmannshund hvor halen ble kupert fordi man da slapp å betale hundeskatt. Pelsen/ullen ble klippet samtidig med sauene og iblandet saueulla for å gjøre den tyngre og sterkere. Etter hvert ble rasestandarden utviklet og rasen ble kjent som en god arbeidshund, men samtidig en vakker utstillingshund.

I 1988 ble kupering avskaffet i Norge og med dette så man et dramatisk fall i registreringer og flere oppdrettere ga seg, men etter hvert har rasen bygget seg opp igjen også i Norge og haler er kommet for å bli, slik at navnet *Bobtail* ikke lengre er så betegnende.

Old english sheepdog er fra gammelt av en arbeidshund med gode gjeter- og varslingsinstinkter. Den tykke pelsen, med kraftig underull, gjør hunden hardfør overfor allslags vær og beskyttet opprinnelig imot angrep fra rovdyr. Underullen har en egenskap som gjør at hunden tåler varmen relativt like godt som kraftig vind en kald vinterdag. Typisk for OES er også at de har et sterkt instinkt for å «holde flokken sammen».

Rasen brukes fortsatt som gjeterhund flere steder i verden. Old english sheepdog er meget selvstendig fra naturens side og er kjent for å gjete buskaper uten kommandoer hele tiden. OES har kapasitet til å løpe i mange timer. Den er med andre ord meget utholdende. Måten den arbeider på beskrives som «kroppsgjeter».

Overordnet mål for rasen

Å øke interessen for rasen ved å bevare rasens egenskaper og sunne eksteriør, samtidig som den skal tilpasses dagens samfunn. Vekke interesse for, og fremme avl av mentalt og

fysisk friske og sunne hunder, samt bevare rasens spesifikke egenskaper i samsvar med rasestandarden.

RASENS POPULASJON

Populasjonsstørrelse

Pr. juni 2014 antar klubben at det totale antall OES i Norge mellom null og tolv år, er tett rundt hundre individer. Tallene i tabellene under er hentet fra Norsk Kennel Klubs hundedatabase *DogWeb*.

Oversikt over antall registrerte valper pr. år i 10-årsperioden 2004–2013.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
14	10	12	13	23	4 *	12	11	6 *	9

* kun importert

Tiårsperiode	2000–2010	1990–1999	1980–1989
Ant. registrerte OES	124	329	875

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Tabell for kullstørrelse

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt
Antall kull	2	1	2	3	3	0	4	1	0	2	18
Tisper	5	5	7	4	12	0	10	0	0	8	51
Hanner	7	2	2	4	10	0	12	1	0	1	39
Totalt valper	12	7	9	8	22	0	22	1	0	9	90

Av 18 kull er det født 90 valper, noe som gir en gjennomsnittlig kullstørrelse på 5 valper pr. kull.

Bruk av avlsdyr

I tabellen under vises NKKs anbefalte utregning på hvor mange avkom en hund bør få. Alle registrerte valper over en 5-årsperiode legges sammen, og det tas så 5 % av dette, som et utgangspunkt på hvor mange valper et individ bør få totalt.

Eksempel:

År	2013	2012	2011	2010	2009	5 år
Antall registrerte valper	10	5	5	12	4	36 valper totalt 5% gir 1,8 valper pr. avlsindivid

NKK anbefaler også å ta med en tabell (A) som viser de mest brukte avlsdyrene, samt gi en oversikt hvor mange avkom hver av disse har fått. Deretter vurderes dette antallet mot anbefalt høyeste prosentandel avkom ifht. rasens populasjon i løpet av én generasjon (5-årsperiode). NKK anbefaler at denne prosentandelen ikke bør overstige 5 %.

RAS for Old English Sheepdog

Tabell A

Avlsindivid nr.	1	2	3	4	5
Ant kull/avkom					
Utgjør i %					
Mer enn anbefalt 5%					
Ant. avkom videre i avl					
Slektskapsforhold til de som har gått videre i avl					
Avlsindividets barnebarn					

Innavlsgrad

Pr. dags dato er det ingen enkel måte å regne ut den faktiske innavlsgraden i populasjonen på. Derfor anbefaler Norsk Kennel Klub at det tas et gjennomsnitt av innavlsgraden for alle kull født pr. år. Det oppfordres til å legge vekt på at hvert individ bare får et begrenset antall avkom. Intet enkelt individ skal svare for mer enn 5 % av avkommene i løpet av én generasjon (5 år), slik anbefalt i henhold til NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det har vært jevnt med importert og genmangfoldet anses som bred innenfor rasen.

Tabelloversikt de siste fem år:

År	Importland	Kennel	Tispe	Hannhund	Total import pr. år
2009	Østerrike	Aryakas		1	4
	Finland	Blockhead	1		
	Nederland	Youandi		1	
	Tyskland	Shaggy Blue Bob	1		
2010	Sverige	Catch Attention	1	1	5
	Belgia	Elbe-urstromtal	1		
	Sverige	Azedagi	1	1	
2011	Frankrike	Rock'n		1	4
	Sverige	Grey Souls	1		
	Danmark	Danish Delight	1		
	Storbritannia	Aryakas		1	
2012	Tyskland	Capt'n Cook		1	6
	Sverige	Catch Attention	2		
	Finland	Blockhead		1	
	Sverige	Ragtales	1		
	Italia	Nobilpazzi	1		
2013	Storbritannia	Aryakas	1		1
			Totalt siste 5 år		20

Kortsiktige og langsiktige mål

- Kartlegge og dokumentere helse og mentalitet, slik at det skapes en tydeligere oversikt over rasens faktiske status.
- Flere kull pr. år.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Økt kommunikasjon og fokus på RAS oppdrettere imellom.
- Samarbeid mellom raseklubb og oppdrettere.
- Hver enkelt parring må ha som mål å tilføre rasen som helhet noe nyttig.
- Oppdatere RAS jevnlig.
- Øke interessen for rasen blant kommende hundeiere.

HELSE

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Old english sheepdog regnes som en ganske sunn rase. Det er lite kjente alvorlige problemer og det er svært få som må avlives på bakgrunn av sykdom i ung alder. Rasen har en gjennomsnittsalder på 10–12 år.

Bitt

Hos enkelte individer ser man litt små tenner, men ikke slik at det gir sunnhetsproblemer. Tannmangel er svært sjelden og heller ikke dette av en slik art at det gir sunnhetsproblemer. Dessverre er det en del eiere som glemmer rengjøring av tennene og selvfølgelig kan dette gi dårlig munnhygiene, som tannstein og tannråte. Dette har med seg av hunden å gjøre, og er ikke en arvelig faktor. Munnhulesykdommer utover dette er ikke kjent.

Øyne

De siste tjuefem årene er avlshunder blitt øyenlyst. Imidlertid har det vært få funn som er gjort, og ingen alvorlige. Arvelig og senil katarakt har vel vært det som har vært mest gjennomgående, men ikke av en slik art at det kan beskrives som et alvorlig problem på rasen eller individet.

Enkelte tilfeller at *retinal dysplasi* og *glaucom* har også vært sett uten at det har blitt gjenstand for alvorlige problemer for rasen. Klubben har fra 2013 derfor falt bort i fra å kreve øyelysing av avlsdyr, men anbefaler likevel øyelysing der oppdretter finner det er fornuftig.

Øyefargen «Wall eye» (ett blått og ett brunt øye), som absolutt forekommer i rasen, er like sunne øyne som mørkebrune øyne.

I perioden 1. januar 2003–1. januar 2013 ble hundre ECVO-øyeundersøkelser utført. Av disse ble det påvist:

- 2 Ikke medfødt katarakt
- 1 Cortical
- 1 Mistenkt Cortical
- 1 Pers. pupilmembran (PPM)

Funnene dreier seg i realiteten om tre hunder.

Sytten øyeundersøkelser ble utført 2003–2005 og alle med resultat: *intet påvist*.

Døvhhet

Det sies at genet *merle* i rasen kan forårsake døvhhet hvis dette dobles opp hos både hannhund og tisper. Imidlertid diskuteres det om overhodet merle-genet med døvhhet eksisterer i rasen. Et argument for dette er at det da burde vært født betydelig flere døde valper ettersom mange oppdrettere ikke har tatt hensyn til, eller overhodet visst om, dette over mange tiår.

Vi har sett døde valper i Norge. Dette ble funnet i slutten av 1970-tallet og for å undersøke dette nærmere ba styret i NOESK om hjelp fra oppdretter Anne Iris Jenssveen (den gangen Hagen) om hjelp. Det ble da gjennomført et prosjekt hvor to døde hunder ble parret med hverandre. Ingen av valpene ble døde og det er ikke senere sett døde valper etter de samme linjer. Konklusjonen den gang var at det måtte dreie seg om *føtal*-virus infeksjon og dette er vel nok en ganske adekvat forklaring også i dag.

Døvhhet på OES anses som en større utfordring nedover i Europa, hvor de hørselstester valper før leveringsklar alder. NOESK er per i dag skeptisk til denne praksisen og begrunner dette med at det er en unødvendig belastning for friske valper som må dopes ned forut for disse testene. Hvor også testen i seg selv har forårsaket dødsfall på ellers friske valper, samt at all erfaring fra 1970-tallet viser til at døde, kontra hørende valper, er lett gjenkjennelig allerede tidlig i valpekassen.

Hofter

Hofteledd har vært undersøkt i snart førti år på OES. Det har ikke vært store statistiske tall å vise til og det har stort sett handlet om hunder som skulle gå i avl. Likevel har tallene vært nokså konstante med ca. tjue prosent med positive funn på HD og ca. åtti prosent frie. Dette til tross for at det har blitt avlet på nærmest bare HD-frie hunder i alle disse årene. Hunder med positiv HD har likevel tålt sin dysplasi godt og har stort sett oppnådd gjennomsnittlig levealder. NOESK har krav om kjent HD-status på avlsdyrene for at valpene skal kunne registreres i NKK.

Tall fra 2004–2013

Ant. testet	Grad A (Fri)	Grad B (Fri)	Grad C	Grad D	Grad E
99	75	6	9	6	3

Albuer

De samme tallene finner vi på albuer, som har vært undersøkt de siste tjue årene.

Tall fra 2004–2013

Ant. testet	Grad 0 (Fri)	Grad 1	Grad 2	Grad 3
20	19	0	1	0

Hudproblemer

Hudlidelser som sådan er et minimalt problem på rasen. OES er imidlertid en rase med mye pels som trenger jevnlig stell for å unngå usunn hud. Både for individene i full pels og de nedklipte. En velstelt OES har ingen utpreget hundelukt, selv ikke når den er våt.

Våteksem blir imidlertid sett når pelsen tover seg til nærmest et filtteppe og luft ikke kommer til. Fuktighet blir værende og dette resulterer i hudproblemer med i verste fall gjengrodd pels rundt anus, som kan gi avføringsproblemer for hunden.

Gjengrodde ører kan gi hudproblemer i ørene (betennelse).

Dette er ikke arvelig belastede sykdommer, men skyldes manglende stell av hunden.

Den vanskeligste pelsen er nok den som er tynnere i hårene eller finest/bløtest da denne er mest uller og krever mest stell.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det fødes få kull i Norge pr. i dag, men klubben er ikke kjent med reproduksjonsproblemer for de kull som er registrert. Det hender imidlertid at tisper går «tom». Årsaken er ikke kartlagt.

Andre sykdommer

Cancer-sykdommer, hjertesykdommer, nyresykdommer og epilepsi har selvfølgelig vært sett uten at det er ansett som et stort problem for rasen i Norge. Men er man observant som oppdretter kan det være man greier å utelukke disse individene i sine linjer slik at det ikke blir problemer.

Konklusjon sunnhet

Ved en gjennomgang av sunnheten på OES i Norge mener NOESK at man trygt kan definere rasen som en sunn rase i generell betydning. Klubben driver et godt avlsetisk program som utelukker syke individer fra avl som innebærer at rasen holder seg konstant sunn på det nivå som er optimalt mulig å ha kontroll på.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

- Unngå unødvendige tester av avlsdyr (unngå å teste hunder bare for testens skyld).
- Få oversikt over hvor mange tisper som går «tom» i avl og mulige årsaker til dette.
- Få oversikt over hvilke utfordringer eiere møter med sine hunder.

Prioritering og strategi for å nå målene

- Oppfordre oppdrettere til å informere inn til klubben om kull som planlegges, og utfordringer som oppstår underveis.
- Spørreundersøkelse blant OES-eiere innen utgangen av 2017.

Mentalitet og bruksegenskaper (gjeter-/bruksprøver og mentaltester)

NOESK har ingen krav om gjeterprøve eller mentaltester for rasen generelt, eller avlsdyr spesielt. Klubben er kjent med at noen få bruker sin OES til praktisk gjeting, har gjennomført mentaltester, deltar i konkurransedydighet eller agility.

Atferd

Lærevillig og stabil. Modig og lojal uten tegn til nervøsitet eller aggressivitet.

Atferdsproblemer (beskrivelse av kort- og langsiktige mål)

Inntrykket vårt er at hundene fungerer godt i hverdagen, selv om det forekommer temperamentsproblemer fra tid til annen. Raseklubbens mål er å få bedre oversikt over hvordan hundene fungerer i hverdagen.

Prioritering og strategi for å nå målene

Strategien er å gjennomføre en atferds- og helseundersøkelse innen 2017, samt at vi oppfordrer alle som opplever problemer med hundene sine om å informere raseklubben om dette.

EKSTERIØR

Viktige proporsjoner

Kraftig, kvadratisk, velbalansert og sunn. Skal ikke gi inntrykk av å være høystillet. Rikelig pels over hele kroppen. Kraftig, meget muskuløs og funksjonell med intelligent uttrykk. Kroppens naturlige kontur må ikke endres ved klipping eller trimming. Stor utholdenhet. Karakteristisk er en svak stigning av overlinjen. Sett ovenfra pæreformet fasong. Bevegelsene er typisk rullende, både i passgang og trav. Lavere ved manken enn lenden. Hode i proporsjon til kroppen. Snuten omtrent halve hodets lengde.

Adferd/temperament

Lærevillig og stabil. Modig og lojal uten tegn til nervøsitet eller aggressivitet.

Rasebeskrivelse

Hode:

Står i forhold til størrelsen.

SKALLE Romslig og mer kvadratisk. Velutviklede øyenbrynsbuer.

STOPP Godt markert.

NESEBRUSK Stor og sort. Brede nesebor.

SNUTEPARTI Kraftig, skvært, måler omtrent halvparten av hodets lengde.

KJEVER/TENNER Sterke, store og jevne tenner. Kraftige kjever. Saksebitt.

Komplett tannsett. Tangbitt aksepteres, men er ikke ønskelig.

ØYNE Plassert godt fra hverandre, mørke eller glassøyne. To blå øyne aksepteres. Pigmenterte øyenlokksreuder ønskelig. Lyse øyne uønsket.

ØRER Små. Bæres tett inntil hodet.

HALS Ganske lang, sterk og vakkert hvelvet.

Forlemmer:

HELHETSINNTRYKK Helt rette, kraftig benstamme.

SKULDER Godt tilbakelagt. Ikke tung.

ALBUE Godt tilliggende.

POTER Små, runde og sluttede. Godt knyttede. Tykke og harde tredeputer. Sporer bør fjernes.

Kropp:

OVERLINJE Manken lavere enn lenden. Kort og kompakt kropp.

LEND Kraftig, bred og mykt hvelvet.

BRYST Dypt og rommelig. Godt hvelvede ribben.

HALE Tradisjonelt kupert* eller naturlig medfødt stumphale.

KUPERT Tradisjonelt totalt kupert.

UKUPERT Bæres naturlig. Godt behåret med rikelig grov pels.

Baklemmer:

HELHETSINNTRYKK Lårpartiet muskuløst og godt rundet.

LÅR Muskuløst og bredt.

KNÆR Velvinklet, men ikke overdrevent.

UNDERLÅR Langt og velutviklet.

HASER Lavt ansatte. Parallele sett bakfra, verken inn- eller utoverdreide.

POTER Som forpotene.

BEVEGELSER Sett bakfra en rullende bjørnelignende gange i skritt. Uanstrengt trav med god skrittlengde og kraftig fraspark, bena beveges rett frem i bevegelsesretningen. Meget spenstig i galopp. I sakte bevegelse har noen hunder tendens til passgang. Hodet bæres naturlig lavere under bevegelse.

Pels:

HÅRLAG Rikelig, god stri struktur. Ikke rett, med raggete og helt uten krøller.

Vannavstøtende underull. Hode og skalle godt dekket av hår, ørene middels bepelset, halsen godt dekket. Forbena godt dekket helt rundt, bakparten dekket med kraftigere pels enn resten av kroppen. Pelsens kvalitet og struktur er viktigere enn lengde og mengde.

FARGE Alle nyanser i grått, gråsprenget eller blått. Kropp og bakpart ensfarget med eller uten hvite sokker. Hvite flekker i de ensfargede partier er ikke ønskelig. Hvit med eller uten avtegninger på hodet, hals, front og under magen. Alle brune nyanser uønsket.

Størrelse i mankehøyde:

HANNHUNDER 61 cm og oppover.

TISPER 56 cm og oppover.

Type og balanse er av største viktighet og får ikke under noen omstendighet tilsidesettes til fordel for størrelsen alene.

*) I henhold til norsk lov er halekupering forbudt.

Feil

Ethvert avvik fra foregående punkter skal betraktes som feil. Hvor alvorlig feilen er, skal graderes etter hvor stort avviket er og effekten på hundens helse og velferd, samt dens evne til å utføre sitt tradisjonelle arbeid.

Diskvalifiserende feil

Aggressiv eller for sky. Tydelige tegn på fysiske eller psykiske defekter.

OBS

Hannhunder skal ha to normalt utviklede testikler på normal plass.

Eksteriørbedømmelse

- Type og balanse er av største viktighet og får ikke under noen omstendighet tilsidesettes til fordel for størrelsen alene. Størrelse er ofte et diskusjonstema. Proporsjoner og kjønnspreg er imidlertid betydelig mer viktig, så lenge hunden er over 56 cm.
- Rasen skal være «cobby». Dette innebærer en kvadratisk form, muskuløs og velutviklet brystkasse med stort volum uten at den blir tønneformet.
- **OVERLINJEN** Standarden sier at OES skal være høyere over hoftekammen enn over manken. Dette er på vei til å bli borte og det gjør at de karakteristiske rullende OES-bevegelsene kan forsvinne og erstattes med mer smidige langtrekkende bevegelser. Dette er ikke ønsket da bevegelser inngår i rasens identitet.
- **BITTET** Kan være saksebitt eller tangbitt. For små tenner skal kommenteres i en kritikk på utstilling. «Droplet teeth» (dvs at *incisivene* 3 og 4 kan falle noe frem) er nokså kjent i rasen, men er heller ikke noe problem som skal tilsi redusert premiesetting og har ingenting med underbitt å gjøre, men kan kommenteres. Underkjeven må være ganske kraftig.
- **ØYNE** På OES skal de være mørkebrune eller «walleye» (ett eller begge). «Walleye» (glassøye) er en blåhvit farge og blir i gamle bøker beskrevet som den fargen sprukket porselen har. Altfor lysebrune øyne gjør uttrykket mindre mildt og er feil, et problem man skal være oppmerksom på. Det kreves ikke pigment rundt øynene, men mellom to identisk flotte og riktige hunder bør eksteriørdommer velge den av hundene som er best pigmentert.
- **NESEPIGMENT** Dette skal være sort. En grå nese betyr en blåpigmentert hund hvor også øynene er gråblå (jmf. bearded collie) **DETTE** er feil på OES og skal IKKE kvalifisere til sertifikatkvalitet.
- **STOPP** Dette skal være godt markert, men ikke som hos en sankt bernhard. Tydelige øyenbrynsbuer må være identifiserbare for at hodet skal være korrekt.

- **HALS** Halsen skal være lang, men ikke overdrevet lang slik at hunden mister sine vakre proporsjoner. Den må være kraftig med godt utviklet muskulatur og gå smidig over i kroppen.
- **KROPP** Skal være «cobby». Det vil si kraftig utviklet kropp uten at det i seg selv blir tønneformet bryst. Skuldrene og fronten skal være stabil, ikke for markert forbryst, men skuldrene må heller ikke være fremskutte. Fronten skal være flat og rett, hvor man kjenner godt utviklet muskulatur. Brystet er relativt langt men lendepartiet er kort. Velutviklet muskulatur. Dette indikerer en arbeidende hund som er i stand til å bevege seg sunt og stabilt. Krysset på en OES er relativt kort og bredt. Bakparten har betydningsfull bredde på grunn av meget godt utviklet muskulatur (gir pæreformen).
- **HALE** Tradisjonelt ble OES kupert. Bare 0–1 ledd sto igjen og hundene levde svært godt med det. Nå er halen «normalt ansatt». Man skulle vel kanskje ønske at halen var som på en bearded collie, men med sitt korte, brede kryss får OES-en ofte hale som er noe høyt ansatt og dermed har lett for å føres høyt under bevegelse. Selve halelengden kan variere individuelt. Det beskrives at OES også kan fødes med stumphale, men dette er det liten til ingen erfaring med i moderne tid. Halen bedømmes derfor som den er på utstilling.
- **PELS** Pelsen skal være rikelig med god stri struktur og vannavstøtende underull. Pelsens kvalitet er viktigere enn pelsens mengde og lengde. Pelsen skal være stri («harsh») og uten krøller. Myke pels er uønsket. Under pelsskiftet kan pelsen ha et brunaktig skjær og kan fremstå som myk. God struktur på pelsen går absolutt foran stor mengde pels. **De største pelsene** er ofte mørke til sorte, blir fort brune i dekkhårene som egentlig også skal redusere i kvalitetsangivelse på utstilling. Pels av dårlig kvalitet er ofte ullen og mørk, og er dårlig værbeskyttende og ikke minst dem som krever mest pelsstell. **De beste pelsene** er de som har den rette dueblå fargen i det blå og vanligvis sees ikke et eneste brunt hår (bortsett fra i pelsskiftet). Disse er ofte sølvgrå som junior eller unghund. Pelsen er relativt stri å kjenne på og underullen er tett og fettaktig i bunnen. Sammen gjør dette at en pels av denne typen ser nesten identisk lik ut etter en regnskur, mens den finere og mer finere pelsen faller helt sammen i regn.
- **FARGE** Standarden sier hvit og blå (dueblå). Større og mindre blå partier i hodet er helt OK. Enkelte eksteriørdommere legger ofte positiv vekt på et helt hvitt hode. Rene rasedommere imidlertid legger ingen nevneverdig vekt på tegninger i hodet eller ikke. Hvite halser gir optisk lengre hals, men realistisk lengde på hals er viktigere. Hvite flekker i det blå på kroppen aksepteres ikke i den engelske standard, imidlertid vil små, hvite flekker i de blå som ikke er dominerende aksepteres hos ellers utmerkede hunder. Alle brune nyanser er uønskede.
- **BEVEGELSER** Den typiske OES har effektive, rullende bevegelser i trav som kan fortsette ganske uanstrengt i time etter time. Passgang innimellom i sakte fart er ingen feil hos en OES. Som på alle gjeterhunder bæres hodet lavt under bevegelse.
- **BEN** OES har små runde poter, kraftig benstamme og lave haser. Moderat vinklet uten overdrivelser for å få frem de rasetypiske bevegelsene.
- **TEMPERAMENT** En OES skal være en glad hund og skal vise glede i nesten hvilken som helst situasjon. Unntaket vil være en junior som debuterer i utstillingsringen, og/eller har trent litt for lite på en ny situasjon.

- **HELHET EKSTERIØR** En OES skal være vakker og harmonisk bygget med kraftige, spenstige og seige rullende bevegelser, og en ordentlig kropp med en pels som tåler været gjør helheten fullendt. I utstillingsringen børstes pelsen opp over lenden og bakpart for å fremheve den stigende overlinjen og den karakteristiske pæreformen (bredest bak) sett ovenfra.

Overdrevne eksteriøre trekk

Klubben har pr. dags dato ikke registrert at OES sliter med overdrevne eksteriøre trekk som er helseskadelige.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

At rasen holder seg innenfor rasestandarden hva gjelder standard og type.

Prioritering og strategi for å nå målene

Oppdrettere bør forholde seg til den skrevne standard. Type er viktigere enn detaljer som størrelse, pelslengde, farge.

OPPSUMMERING OG PLAN FOR VIDERE ARBEID I KLUBBEN

- Rekruttere til flere eiere av OES.
- Fremme samarbeid mellom oppdrettere og NOESK.
- Informere om RAS.
- Bevare de eksteriøre særegenhetene hos rasen.
- Få oversikt over helse og mentale utfordringer hos rasen.